T.C.
UYUŞMAZLIK MAHKEMESİ

ESAS NO : 2022/402
KARAR NO : 2022/521
KARAR TR : 31/10/2022

ÖZET: Davacının Ceza ve İnfaz Kurumunda geçirdiği infaz sürecinde, haksız verildiğini ileri sürdüğü hücre cezaları sebebiyle geç tahliye olduğu iddiasıyla uğradığını ileri sürdüğü maddi ve manevi zararın tazmini istemiyle açılan davanın, ADLİ YARGI YERİNDE çözümlenmesi gerektiği hk.

K A R A R

Davacı : E. K
Vekili : Av. A. A
Davalılar
Adli Yargıda : 1-Maliye Hazinesi
Vekili : Av. Ç. K
İdari Yargıda 2- Adalet Bakanlığı

I. DAVA KONUSU OLAY

1. Davacı vekili, müvekkilinin hükümlü olarak kapalı ceza infaz kurumundayken kendisine haksız olarak verilen 3 adet hücre cezası nedeniyle koşullu salıverilmeden yararlanamadığını, 29/08/2019 tarihinde tahliye olması gerekirken, tahliye tarihinin 16/09/2022 olarak güncellenmek suretiyle müddetname tanzim edildiğini ileri sürerekmaddi ve manevi tazminat ödenmesi istemiyle adli yargı yerinde dava açmıştır.

II. UYUŞMAZLIĞA İLİŞKİN BAŞVURU SÜRECİ

A. Adli Yargıda

2. **Bakırköy 14. Ağır Ceza Mahkemesi 30/12/2021 tarihli ve E.2021/613, K.2021/683 sayılı dosyada** *"idari nitelikte eylemler nedeniyle meydana gelen zararın idari yargı merciine açılacak dava ile çözümlenebileceği"* gerekçesiyle görevsizlik kararı vermiş, kararın 20/01/2022 tarihinde kesinleştiği anlaşılmıştır.

3. Davacı, bu kez, aynı istemle idari yargı yerinde dava açmıştır.

B. İdari Yargıda

4. **İstanbul 2. İdare Mahkemesi E.2022/198 sayılı dosyada 12/08/2022 tarihinde** 2247 sayılı Kanun'un 19.maddesi uyarınca görevli yargı yerinin belirlenmesi için dava dosyalarının Uyuşmazlık Mahkemesine gönderilmesine karar vermiştir. Kararın gerekçesinin ilgili kısmı şöyledir:

> *"...adli yargı mercii olan ceza mahkemesi tarafından verilen mahkûmiyet ilamının kesinleşmesinden sonra, cezanın infazı aşamasına geçilmekte olup, Cumhuriyet savcısı tarafından tanzim edilen süre belgesi ceza infaz kurumuna alınacak olan hükümlüye bu aşamada verilir. Bu belge, yukarıda belirtildiği üzere adli yargı mercii tarafından verilen ve kesinleşen mahkumiyet ilamının infazına ilişkin birtakım bilgileri içermekte ve adli yargı mercii tarafından icra edilen işlemler silsilesinin bir parçası olduğundan, bu yargı merciince icra edilen ve birbirinin sonucunu doğuran işlemlerin idari bir işlem olarak değerlendirilmesi, bu işlemlerin sonuçlarının farklı bir yargı kolu tarafından denetlenmesi sonucunu doğuracak, bu da bir yargı koluna ait işleminin başka bir yargı kolu tarafından denetimi anlamına gelecektir. Dolayısıyla adli yargı mercii tarafından tesis edilen ve öncesinden gelen adli süreçten kaynaklanan süre belgesi tanzimine ilişkin işlemin adli bir işlem olduğu sonucuna varılmıştır."*

III. İLGİLİ HUKUK

5. 4675 sayılı İnfaz Hâkimliği Kanunu'nun *"Amaç ve kapsam"* başlıklı 1. maddesi şöyledir:

> *"Bu Kanunun amacı, infaz hâkimliklerinin kuruluş, görev, çalışma esas ve usullerini düzenlemektir.*
>
> *Bu Kanun, ceza infaz kurumları ve tutukevlerinde bulunan hükümlü ve tutuklular hakkında yapılan işlemlere veya bunlarla ilgili faaliyetlere ya da Cumhuriyet savcısının ceza ve güvenlik tedbirlerinin infazına ilişkin verdiği kararlara yönelik şikâyetleri incelemek ve karara bağlamak, ceza ve güvenlik tedbirlerinin infazına ilişkin hâkim veya mahkeme tarafından verilmesi gerekli kararları almak, işleri*

yapmak ve kanunlarla verilen diğer görevleri yerine getirmek üzere kurulan infaz hâkimliklerine ilişkin hükümleri kapsar."

6. *"İnfaz Hâkimliklerinin Görevleri"* başlıklı 4. maddesi şöyledir:

" İnfaz hâkimliklerinin görevleri şunlardır:

...2. Hükümlülerin cezalarının infazı, müşahadeye tâbi tutulmaları, açık cezaevlerine ayrılmaları, izin, sevk, nakil ve tahliyeleri; tutukluların sevk ve tahliyeleri gibi işlem veya faaliyetlere ilişkin şikâyetleri incelemek ve karara bağlamak.

3. Hükümlü ve tutuklular hakkında alınan disiplin tedbirleri ve verilen disiplin cezalarının kanun, veya diğer mevzuat hükümlerine aykırı olduğu iddiasıyla yapılan şikâyetleri incelemek ve karara bağlamak...

7. *"İnfaz hâkimliğine şikâyet ve usulü"* başlıklı 5. maddesi şöyledir:

"Ceza infaz kurumları ve tutukevlerinde hükümlü ve tutuklular hakkında yapılan işlemler veya bunlarla ilgili faaliyetlerin ya da Cumhuriyet savcısının ceza ve güvenlik tedbirlerinin infazına ilişkin verdiği kararların kanun veya diğer mevzuat hükümlerine aykırı olduğu gerekçesiyle bu karar, işlem veya faaliyetlerin öğrenildiği tarihten itibaren onbeş gün, herhalde yapıldığı tarihten itibaren otuz gün içinde şikâyet yoluyla infaz hâkimliğine başvurulabilir.

Şikâyet, dilekçe ile doğrudan doğruya infaz hâkimliğine yapılabileceği gibi; Cumhuriyet başsavcılığı veya ceza infaz kurumu ve tutukevi müdürlüğü aracılığıyla da yapılabilir. İnfaz hâkimliği dışında yapılan başvurular hemen ve en geç üç gün içinde infaz hâkimliğine gönderilir. Sözlü yapılan şikâyet, tutanağa bağlanır ve bir sureti başvurana verilir.

Şikâyet yoluna, kendisi ile ilgili olmak kaydıyla hükümlü veya tutuklu ya da eşi, anası, babası, ayırt etme gücüne sahip çocuğu veya kardeşi, müdafii, kanunî temsilcisi veya ceza infaz kurumu ve tutukevi izleme kurulu başvurabilir.

Şikâyet yoluna başvurulması, verilen kararın, yapılan işlem veya faaliyetin yerine getirilmesini durdurmaz. Ancak, infaz hâkimi giderilmesi güç veya imkansız sonuçların doğması ve karar, işlem veya faaliyetin açıkça hukuka aykırı olması koşullarının birlikte gerçekleşmesi durumunda karar, işlem veya faaliyetin ertelenmesine veya durdurulmasına karar verebilir."

8. *"İnfaz Hâkimliğince Şikâyet Üzerine Verilen Kararlar"* başlıklı 6. maddesi şöyledir:

"Şikâyet başvurusu, 5 inci maddede yazılı sürenin geçmesinden sonra veya infaz hâkimliğinin görev ve yetki alanı dışında kalan bir karar, işlem veya faaliyete karşı ya da başvuru hakkı olmayan kimselerce yapılmışsa infaz hâkimi, başvuru dilekçesini esasa girmeden reddeder; şikâyet başvurusu başka bir yargı merciinin görevi içerisinde ise o mercie gönderir.

Şikâyet başvurusu üzerine infaz hâkimi, duruşma yapmaksızın dosya üzerinden bir hafta içinde karar verir; ancak, gerek gördüğünde karar vermeden önce şikâyet konusu işlem veya faaliyet hakkında re'sen araştırma yapabilir ve ilgililerden bilgi ve belge isteyebilir; ayrıca ceza infaz kurumu ve tutukevi ile ilgili Cumhuriyet savcısının da yazılı görüşünü alır. Disiplin cezasına karşı yapılan şikâyet üzerine infaz hâkimi, hükümlü veya tutuklunun savunmasını aldıktan ve talep edilen diğer delilleri toplayıp değerlendirdikten sonra kararını verir. Hükümlü veya tutuklu, savunmasını, hazır bulunmak ve vekaletnamesini ibraz etmek koşuluyla avukatıyla birlikte veya avukatı aracılığıyla yapabilir. İnfaz hâkimi gerekli görmesi durumunda hükümlü veya tutuklunun savunmasını ceza infaz kurumunda da alabilir.

İnfaz hâkimi, inceleme sonunda şikâyeti yerinde görmezse reddine; yerinde görürse, verilen kararın veya yapılan işlemin iptaline ya da faaliyetin durdurulmasına veya ertelenmesine karar verir.

İnfaz hâkimi, bu Kanunda hüküm bulunmayan hallerde 4/12/2004 tarihli ve 5271 sayılı Ceza Muhakemesi Kanunu hükümlerine göre inceleme ve işlemlerini yürütür ve kararını verir.

İnfaz hâkiminin kararlarına karşı şikâyetçi veya ilgili Cumhuriyet savcısı tarafından, tebliğden itibaren yedi gün içinde Ceza Muhakemesi Kanunu hükümlerine göre itiraz yoluna gidilebilir. Kanunlarda infaz hâkiminin onayına tabi olduğu belirtilen hususlarda da bu hüküm uygulanır.

İtiraz, infaz hakimliğinin yargı çevresinde bulunduğu ağır ceza mahkemesine yapılır. İnfaz hâkimi aynı zamanda bu mahkemenin üyesi olduğu takdirde itirazla ilgili karara katılamaz."

IV. İNCELEME VE GEREKÇE

A. İlk İnceleme

9. Uyuşmazlık Mahkemesinin Muammer TOPAL'ın başkanlığında, Üyeler Doğan AĞIRMAN, Eyüp SARICALAR, Muharrem ÜRGÜP, Ahmet ARSLAN, Mahmut BALLI ve Bilal ÇALIŞKAN'ın katılımlarıyla yapılan 31/10/2022 tarihli toplantısında; 2247 sayılı Kanun'un 27. maddesi uyarınca yapılan incelemeye göre, İdare Mahkemesince, anılan Kanun'un 19. maddesine göre başvuruda bulunulmuş olduğu, Mahkemece idari yargı dosyasının ekinde adli yargı dosyası bilgileri ile birlikte Uyuşmazlık Mahkemesine gönderildiği ve usule ilişkin herhangi bir noksanlık bulunmadığı anlaşıldığından görev uyuşmazlığının esasının incelenmesine oy birliği ile karar verildi.

B. Esasın İncelenmesi

10. Raportör-Hâkim Engin SELİMOĞLU'nun, davanın çözümünde adli yargının görevli olduğu yolundaki raporu ile dosyadaki belgeler okunduktan, ilgili Başsavcılarca görevlendirilen Yargıtay Cumhuriyet Savcısı Halil İbrahim ÇİFTÇİ ve Danıştay Savcısı Yakup BAL'ın davada adli yargının görevli olduğu yolundaki sözlü açıklamaları da dinlendikten sonra; gereği görüşülüp düşünüldü:

11. Dava, davacının hükümlü olarak bulunduğu Kapalı Ceza İnfaz Kurumunda kendisine verilen hücre cezaları nedeniyle koşullu salıverilmeden faydalandırılmayarak hürriyetinin mevzuata aykırı olarak kısıtlandığı iddiası ve uğranılan zararın giderilmesi istemiyle açılmıştır.

12. Olayda; davacı iddiası, yukarıda hükümlerine yer verilen 4675 sayılı İnfaz Hâkimliği Kanunu'nun 4. maddesinde yer alan *"...Hükümlülerin cezalarının infazı .... Hükümlü ve tutuklular hakkında alınan disiplin tedbirleri ve verilen disiplin cezalarının kanun, veya diğer mevzuat hükümlerine aykırı olduğu... gibi işlem ve faaliyetlere"* ilişkin olup, bu şikayetleri incelemenin ve karara bağlamanın İnfaz Hâkimliğinin görevinde olduğu düzenlemesine istinaden, bu konulardaki şikayetlere bakmakla adli yargı yerinin görevli olduğu belirlendiğinden, aynı şikayetten kaynaklanan manevi tazminat istemli davalara da adli yargı yerinde bakılacağı, ancak Uyuşmazlık Mahkemesinin adli yargı içerisinde hangi yargı merciinin bu davalara bakmakla görevli olduğu hususunda karar verme yetkisi bulunmadığı gözetildiğinde, bu belirlemenin ilgili yargı kolunun kendi içerisinde yapılması gerektiği sonucuna varılmıştır.

13. Yukarıda belirtilen hususlar göz önünde bulundurularak, İstanbul 2.İdare Mahkemesinin başvurusunun kabulü ile Bakırköy 14. Ağır Ceza Mahkemesince verilen 30/12/2021 tarihli ve E.2021/613, K.2021/683 sayılı görevsizlik kararının kaldırılması gerekmiştir.

V. HÜKÜM

Açıklanan gerekçelerle;

A. Davanın çözümünde ADLİ YARGININ GÖREVLİ OLDUĞUNA,

B. İstanbul 2.İdare Mahkemesinin BAŞVURUSUNUN KABULÜ ile Bakırköy 14. Ağır Ceza Mahkemesinin 30/12/2021 tarihli ve E.2021/613 K.2021/683 sayılı GÖREVSİZLİK KARARININ KALDIRILMASINA,

31/10/2022 tarihinde, OY BİRLİĞİ İLE KESİN OLARAK karar verildi.

Başkan	Üye	Üye	Üye
Muammer TOPAL	Doğan AĞIRMAN	Eyüp SARICALAR	Muharrem ÜRGÜP

Üye	Üye	Üye
Ahmet ARSLAN	Mahmut BALLI	Bilal ÇALIŞKAN